

U C H W A Ł A

SENATU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

z dnia 3 grudnia 2004 r.

**w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o rejestrowanych związkach
między osobami tej samej płci**

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r., Senat wnosi do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy o rejestrowanych związkach między osobami tej samej płci.

Jednocześnie upoważnia senator Krystynę Sienkiewicz do reprezentowania stanowiska Senatu w dalszych pracach nad projektem.

WICEMARSZAŁEK SENATU

Ryszard JARZEMBOWSKI

USTAWA

z dnia

o rejestrowanych związkach między osobami tej samej płci¹⁾

Rozdział I

Rejestracja związku między osobami tej samej płci

Art. 1.

1. Dwie osoby tej samej płci mogą zarejestrować swój związek, zwany dalej "Związkiem", poprzez złożenie wniosku o zamiarze rejestracji Związku do kierownika urzędu stanu cywilnego.
2. Wpis następuje w urzędzie wybranym przez osoby składające wniosek.

Rozdział II

Stosunki majątkowe

Art. 2.

1. Osoby uczestniczące w zarejestrowanym Związku mogą przez umowę ustanowić wspólność majątkową. Umowa powinna być zawarta w formie aktu notarialnego.
2. Osoby, o których mowa w ust. 1, mogą powoływać się względem osób trzecich na umowę ustanawiającą wspólność majątkową tylko wtedy, gdy zawarcie przez nich umowy majątkowej oraz jej treść były tym osobom wiadome.

Art. 3.

¹⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy, ustawę z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, ustawę z dnia z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy, ustawę z dnia z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn, ustawę z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny, ustawę z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej, ustawę z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych oraz ustawę z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach.

1. Nie można ustanowić wspólności majątkowej na:

- 1) przedmioty majątkowe, które przypadną uczestnikowi Związku z tytułu dziedziczenia, zapisu lub darowizny,
- 2) prawa majątkowe, które wynikają ze wspólności łącznej podlegającej odrębnym przepisom,
- 3) prawa niezbywalne;
- 4) wierzytelności z tytułu odszkodowania za uszkodzenie ciała lub wywołanie rozstroju zdrowia, o ile nie wchodzi one do wspólności, jak również wierzytelności z tytułu zadośćuczynienia za doznaną krzywdę;
- 5) niewymagalne jeszcze wierzytelności z tytułu wynagrodzenia za pracę albo za inne usługi świadczone osobiście przez jedną z osób uczestniczących w zarejestrowanym Związku.

2. W razie wątpliwości poczytuje się, że przedmioty służące wyłącznie do zaspokajania osobistych potrzeb nie zostały włączone do wspólności.

Art. 4.

W czasie trwania wspólności majątkowej żadna z osób uczestniczących w Związku nie może rozporządzać ani zobowiązywać się do rozporządzania udziałem, który w razie ustania wspólności przypadnie mu w majątku wspólnym lub w poszczególnych przedmiotach należących do tego majątku.

Art. 5.

1. Do dokonania czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu rzeczą wspólną potrzebna jest zgoda drugiej osoby uczestniczącej w Związku wyrażona w formie wymaganej dla danej czynności prawnej.
2. Jednostronna czynność prawna dotycząca majątku wspólnego dokonana bez wymaganej zgody drugiej osoby uczestniczącej w Związku jest nieważna.
3. Druga strona może wyznaczyć drugiemu uczestnikowi Związku, którego zgoda jest wymagana, odpowiedni termin do potwierdzenia umowy; staje się wolna po bezskutecznym upływie wyznaczonego terminu.

Art. 6.

Jeżeli na podstawie czynności prawnej, dotyczącej majątku objętego wspólnością umowną, dokonanej przez jedną z osób uczestniczących w Związku bez wymaganej zgody drugiej osoby, osoba trzecia nabywa prawo lub zostaje zwolniona od obowiązku, stosuje się odpowiednio przepisy o ochronie osób, które w dobrej wierze dokonały czynności prawnej z osobą nie uprawnioną do rozporządzania prawem.

Art. 7.

Wspólność umowna ustaje wskutek:

- 1) wykreślenia Związku wskutek stwierdzenia nieważności;
- 2) ogłoszenia upadłości jednego z uczestników Związku;
- 3) postanowień umownych znoszących wspólność majątkową.

Art. 8.

Od chwili rozwiązania umowy ustanawiającej wspólność majątkową, ustania umowy wskutek ogłoszenia upadłości jednego z uczestników Związku oraz w przypadku jej ustania wskutek stwierdzenia nieważności Związku do wspólnego majątku stosuje się odpowiednio przepisy o współwłasności w częściach ułamkowych.

Rozdział III

Prawa i obowiązki uczestników Związku

Art. 9.

Uczestnicy Związku są osobami najbliższymi w rozumieniu odrębnych przepisów. W szczególności są osobami uprawnionymi do odwiedzania się w zamkniętym zakładzie opieki zdrowotnej, zakładzie karnym lub innym miejscu odosobnienia oraz do podejmowania decyzji w interesie niezdolnego do działania drugiego uczestnika Związku, w tym zwłaszcza dotyczących jego leczenia, oraz do przyjmowania jego korespondencji, a także do odmowy składania zeznań w charakterze świadka na zasadach dotyczących małżonków.

Art. 10.

Uczestnicy Związku nie mogą przysposobić innej osoby.

Art. 11.

1. Uczestnik Związku wykreślonego na wniosek, który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego uczestnika Związku dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego.
2. Obowiązek, o którym mowa w ust. 1, wygasa w razie zawarcia małżeństwa lub zarejestrowania nowego związku między osobami tej samej płci przez uprawnionego.
3. Roszczenia o świadczenia alimentacyjne przedawniają się z upływem lat trzech.

Rozdział IV

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy końcowe

Art. 12.

W ustawie z dnia 25 lutego 1964 r. - Kodeks rodzinny i opiekuńczy (Dz.U. Nr 9, poz. 59, z późn. zm.²⁾) w art. 13 dodaje się § 4 w brzmieniu:

"§ 4. Nie może zawrzeć małżeństwa, kto uczestniczy w rejestrowanym związku osób tej samej płci. Przepisy § 2 i 3 stosuje się odpowiednio."

Art. 13.

W ustawie z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny (Dz.U. Nr 16, poz. 93, z późn. zm.³⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 691 § 1 otrzymuje brzmienie:

²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1986 r. Nr 36, poz. 180, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1998 r. Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 122, poz. 1322, z 2001 r. Nr 128, poz. 1403, z 2003 r. Nr 83, poz. 772 i Nr 130, poz. 1188 oraz z 2004 r. Nr 162, poz. 1691.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1971 r. Nr 27, poz. 252, z 1976 r. Nr 19, poz. 122, z 1982 r. Nr 11, poz. 81, Nr 19, poz. 147 i Nr 30, poz. 210, z 1984 r. Nr 45, poz. 242, z 1985 r. Nr 22, poz. 99, z 1989 r. Nr 3, poz. 11, z 1990 r. Nr 34, poz. 198, Nr 55, poz. 321 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 107, poz. 464 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 17, poz. 78, z 1994 r. Nr 27, poz. 96, Nr 85, poz. 388 i Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 114, poz. 542, Nr 139, poz. 646 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 272, Nr 115, poz. 741, Nr 117, poz. 751 i Nr 157, poz. 1040, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 758, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 271, Nr 74, poz. 855 i 857, Nr 88, poz. 983 i Nr 114 poz. 1191, z 2001 r. Nr 11, poz. 91, Nr 71, poz. 733, Nr 130, poz. 1450 i Nr 145, poz. 1638, z 2002 r. Nr 113, poz. 984 i Nr 141, poz. 1176, z 2003 r. Nr 49, poz. 408, Nr 60, poz. 535, Nr 64, poz. 592 i Nr 124, poz. 1151 oraz z 2004 r. Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959 i Nr 162, poz. 1692.

"§ 1. W razie śmierci najemcy lokalu mieszkalnego w stosunek najmu lokalu wstępują: małżonek nie będący współnajemcą lokalu, uczestnik rejestrowanego związku osób tej samej płci nie będący współnajemcą lokalu, dzieci najemcy i jego współmałżonka, inne osoby, wobec których najemca był obowiązany do świadczeń alimentacyjnych, oraz osoba, która pozostawała faktycznie we wspólnym pożyciu z najemcą.";

2) w art. 931 § 1 otrzymuje brzmienie:

"§ 1. W pierwszej kolejności powołane są z ustawy do spadku dzieci spadkodawcy oraz jego małżonek lub uczestnik rejestrowanego związku osób tej samej płci; dziedziczą oni w częściach równych. Jednakże część przypadająca małżonkowi lub uczestnikowi rejestrowanego związku osób tej samej płci nie może być mniejsza niż jedna czwarta całości spadku.";

3) art. 932 otrzymuje brzmienie:

"Art. 932. § 1. W braku zstępnych spadkodawcy powołani są do spadku z ustawy jego małżonek lub uczestnik rejestrowanego związku osób tej samej płci, rodzice i rodzeństwo.

§ 2. Udział spadkowy małżonka lub uczestnika rejestrowanego związku osób tej samej płci, który dziedziczy w zbiegu bądź z rodzicami, bądź z rodzeństwem, bądź z rodzicami i rodzeństwem spadkodawcy, wynosi połowę spadku.";

4) w art. 933 § 3 otrzymuje brzmienie:

"§ 3. Jeżeli do spadku powołani są obok małżonka lub uczestnika rejestrowanego związku osób tej samej płci tylko rodzice albo tylko rodzeństwo, dziedziczą oni w częściach równych to, co przypada łącznie dla rodziców i rodzeństwa.";

5) w art. 935 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"§ 1. W braku zstępnych, rodziców, rodzeństwa i zstępnych rodzeństwa spadkodawcy cały spadek przypada jego małżonkowi lub uczestnikowi rejestrowanego związku osób tej samej płci.

§ 2. W braku zstępnych i małżonka spadkodawcy lub drugiego uczestnika rejestrowanego związku osób tej samej płci cały spadek przypada jego rodzicom, rodzeństwu i zstępnym rodzeństwa.";

6) art. 939 otrzymuje brzmienie:

"Art. 939. § 1. Małżonek lub uczestnik rejestrowanego związku osób tej samej płci dziedziczący z ustawy w zbiegu z innymi spadkobiercami, wyjąwszy zstępnych spadkodawcy, którzy mieszkali z nim razem w chwili jego

śmierci, może żądać ze spadku ponad swój udział spadkowy przedmiotów urządzenia domowego, z których za życia spadkodawcy korzystał wspólnie z nim lub wyłącznie sam. Do roszczeń małżonka lub uczestnika rejestrowanego związku osób tej samej płci z tego tytułu stosuje się odpowiednio przepisy o zapisie.

§ 2. Uprawnienie powyższe nie przysługuje małżonkowi, jeżeli wspólne pożycie małżonków ustało za życia spadkodawcy. Przepis ten stosuje się odpowiednio do uczestników rejestrowanego związku osób tej samej płci.";

7) w art. 940 dodaje się § 3 w brzmieniu:

"§ 3. Przepisy powyższe stosuje się odpowiednio do uczestnika rejestrowanego związku osób tej samej płci, jeżeli spadkodawca przed śmiercią wystąpił z wnioskiem o wykreślenie związku z rejestru tych związków i wniosku tego nie wycofał."

Art. 14.

W ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2002 r. Nr 21, poz. 205, z późn. zm.⁴⁾) po art. 131 dodaje się art. 131a w brzmieniu:

"Art. 131a. Przepisy art. 130 i 131 w zakresie uprawnień członków rodziny żołnierza odbywającego czynną służbę wojskową, stosuje się odpowiednio do uczestnika rejestrowanego związku osób tej samej płci."

Art. 15.

W ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. - Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r. Nr 21, poz. 94, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 81, poz. 732, Nr 113, poz. 984 i 985, Nr 156, poz. 1301, Nr 166, poz. 1363, Nr 199, poz. 1673 i Nr 200, poz. 1679 i 1687, z 2003 r. Nr 45, poz. 391, Nr 90, poz. 844, Nr 96, poz. 874, Nr 139, poz. 1326, Nr 179, poz. 1750, Nr 210, poz. 2036 i Nr 223, poz. 2217 oraz z 2004 r. Nr 116, poz. 1203.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 113, poz. 717, z 1999 r. Nr 99, poz. 1152, z 2000 r. Nr 19, poz. 239, Nr 43, poz. 489, Nr 107, poz. 1127 i Nr 120, poz. 1268, z 2001 r. Nr 11, poz. 84, Nr 28, poz. 301, Nr 52, poz. 538, Nr 99, poz. 1075, Nr 111, poz. 1194, Nr 123, poz. 1354, Nr 128, poz. 1405 i Nr 154, poz. 1805, z 2002 r. Nr 74, poz. 676, Nr 135, poz.

1) w art. 63¹ § 2 otrzymuje brzmienie:

"§ 2. Prawa majątkowe ze stosunku pracy przechodzą po śmierci pracownika, w równych częściach, na małżonka lub uczestnika rejestrowanego związku osób tej samej płci oraz inne osoby spełniające warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej w myśl przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W razie braku takich osób prawa te wchodzi do spadku.";

2) w art. 93 otrzymuje brzmienie:

"Art. 93. § 1. W razie śmierci pracownika w czasie trwania stosunku pracy lub w czasie pobierania po jego rozwiązaniu zasiłku z tytułu niezdolności do pracy wskutek choroby, rodzinie oraz uczestnikowi rejestrowanego związku osób tej samej płci przysługuje od pracodawcy odprawa pośmiertna.

§ 2. Wysokość odprawy, o której mowa w § 1, jest uzależniona od okresu zatrudnienia pracownika u danego pracodawcy i wynosi:

- 1) jednomiesięczne wynagrodzenie, jeżeli pracownik był zatrudniony krócej niż 10 lat,
- 2) trzymiesięczne wynagrodzenie, jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej 10 lat,
- 3) sześciomiesięczne wynagrodzenie, jeżeli pracownik był zatrudniony co najmniej 15 lat.

§ 3. Przepis art. 36 § 1¹ stosuje się odpowiednio.

§ 4. Odprawa pośmiertna przysługuje następującym osobom:

- 1) małżonkowi,
- 2) innym członkom rodziny spełniającym warunki wymagane do uzyskania renty rodzinnej w myśl przepisów o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych,
- 3) uczestnikowi rejestrowanego związku osób tej samej płci.

§ 5. Odprawę pośmiertną dzieli się w częściach równych pomiędzy wszystkich uprawnionych.

§ 6. Jeżeli po zmarłym pracowniku pozostał tylko jeden uprawniony do odprawy pośmiertnej, przysługuje mu odprawa w wysokości połowy odpowiedniej kwoty określonej w § 2.

§ 7. Odprawa pośmiertna nie przysługuje osobom, o których mowa w § 4, jeżeli pracodawca ubezpieczył pracownika na życie, a odszkodowanie wypłacone przez instytucję ubezpieczeniową jest nie niższe niż odprawa pośmiertna przysługująca zgodnie z § 2 i 6. Jeżeli odszkodowanie jest niższe od odprawy pośmiertnej, pracodawca jest obowiązany wypłacić rodzinie kwotę stanowiącą różnicę między tymi świadczeniami."

Art. 16.

W ustawie z dnia z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn (Dz.U. z 2004 r. Nr 142, poz. 1514 i Nr 146, poz. 1546) w art. 14 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

"3. Do poszczególnych grup podatkowych zalicza się:

- 1) do grupy I - małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierba, zięcia, synową, rodzeństwo, ojczyma, macochę i teściów, drugiego uczestnika rejestrowanego związku osób tej samej płci,
- 2) do grupy II - zstępnych rodzeństwa, rodzeństwo rodziców, zstępnych i małżonków pasierbów, małżonków rodzeństwa i rodzeństwo małżonków, małżonków rodzeństwa małżonków, małżonków innych zstępnych,
- 3) do grupy III - innych nabywców."

Art. 17.

W ustawie z dnia z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego (Dz.U. 2004 r., Nr 161, poz. 1688) wprowadza się następujące zmiany:

1) art. 1 i 2 otrzymują brzmienie:

"Art. 1. Ustawa reguluje sprawy związane z rejestracją urodzeń, małżeństw, związków osób tej samej płci oraz zgonów, a także sprawy dotyczące innych zdarzeń, które mają wpływ na stan cywilny osób.

Art. 2. Rejestracji stanu cywilnego osób dokonuje się w księgach stanu cywilnego w formie aktów urodzenia, małżeństwa, związku osób tej samej płci oraz zgonu. W księgach stanu cywilnego dokonuje się także innych wpisów przewidzianych w odrębnych przepisach.";

2) w art. 7 w ust. 2 dodaje się pkt 6 w brzmieniu:

"6) przyjęcia wniosku o zarejestrowanie związku osób tej samej płci,";

3) art. 17 otrzymuje brzmienie:

"Art. 17. 1. Akty urodzenia, małżeństwa, związku osób tej samej płci oraz zgonu sporządza się oddzielnie dla każdego rodzaju aktu.

2. Dokumenty i oświadczenia złożone w czasie lub po sporządzeniu aktów urodzenia, małżeństwa, związku osób tej samej płci oraz zgonu, a także dokumenty przekazane urzędom stanu cywilnego przez sądy i inne organy państwowe stanowią akta zbiorowe rejestracji stanu cywilnego.";

4) dodaje się rozdział 6a w brzmieniu:

"Rozdział 6a.

Związki osób tej samej płci.

Art. 63a. 1. Sporządzenie aktu związku osób tej samej płci, następuje na podstawie wniosku zawierającego zgodne oświadczenia woli o zamiarze rejestracji związku oraz:

- 1) dokumentów stwierdzający tożsamość oraz odpisów skróconych aktu urodzenia, a także dowodów ustania lub unieważnienia małżeństwa, jeżeli którakolwiek z osób składająca wniosek pozostawała poprzednio w związku małżeńskim, albo nieistnienia małżeństwa, jeżeli postępowanie o ustalenie nieistnienia małżeństwa toczyło się wobec tej osoby, dowodu ustania związku osób tej samej płci, jeżeli którakolwiek z osób składająca wniosek pozostawała poprzednio w związku;
- 2) pisemnego oświadczenia, każdego z wnioskodawców, że nie wie o istnieniu okoliczności wyłączających rejestrację związku.

2. Wnioskodawca, nie składa odpisu skróconego aktu stanu cywilnego, jeżeli został on sporządzony w urzędzie stanu cywilnego, w którym nastąpi sporządzenie aktu.

Art.63b. 1. Wystąpić z wnioskiem o zarejestrowanie związku osób tej samej płci może wyłącznie osoba, która ukończyła osiemnaście lat i posiada pełną zdolność do czynności prawnych.

2. Z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, nie mogą wystąpić osoby:

- 1) pozostające w związku małżeńskim bądź w innym związku;
- 2) będące krewnymi w linii prostej, rodzeństwem lub powinowatymi w linii prostej;
- 3) przysposabiający z przysposobionym.

3. Związek zarejestrowany pomimo istnienia okoliczności, o których mowa w ust. 2, jest nieważny.

4. Stwierdzenia nieważności związku może żądać każdy, kto ma interes prawny oraz prokurator.

Art. 63c. Do dowodów ustania, unieważnienia lub nieistnienia związku osób tej samej płci art. 55 stosuje się odpowiednio.

Art. 63d. Akt związku osób tej samej płci sporządza się w terminie jednego miesiąca od dnia złożenia wniosku wraz z wymaganymi dokumentami.

Art. 63e. Do aktu związku osób tej samej płci wpisuje się:

- 1) nazwiska i imiona osób rejestrujących związek osób tej samej płci, ich nazwiska rodowe, stan cywilny, miejsce i datę urodzenia oraz miejsce zamieszkania;
- 2) miejsce i datę zarejestrowania związku,
- 3) imiona i nazwiska rodowe rodziców każdej z osób mających zamiar zarejestrować związek,
- 4) stwierdzenie, że osoby zawierające związek osób tej samej płci złożyły zgodne oświadczenia woli o zarejestrowanie tego związku.

Art. 63f. 1. Nieważne jest oświadczenia woli, o którym mowa w art. 63a ust. 1, złożone przez osobę pozostającą w związku, jeżeli oświadczenie złożono:

- 1) pod wpływem błędu co do tożsamości drugiej strony;
 - 2) pod wpływem bezprawnej groźby drugiej strony lub osoby trzeciej, jeżeli z okoliczności wynika, że składający oświadczenie mógł się obawiać, że jemu samemu lub innej osobie grozi poważne niebezpieczeństwo osobiste;
 - 3) przez osobę, która z jakichkolwiek powodów znajdowała się w stanie wyłączającym świadome wyrażenie woli.
2. Uchylenie się od skutków prawnych oświadczenia woli, następuje przez oświadczenie złożone na piśmie kierownikowi urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt związku osób tej samej płci, wraz z potwierdzeniem doręczenia tego oświadczenia tej samej treści drugiej osobie.
3. Uprawnienie do uchylenia się wygasa: w razie błędu – z upływem roku od jego wykrycia, a w razie groźby – z upływem roku od chwili, kiedy stan obawy ustał a w przypadku braku świadomości – z upływem 6 miesięcy od ustania stanu wyłączającego świadome wyrażenie woli.

Art. 63g. Prawomocne orzeczenie o unieważnieniu związku osób tej samej płci oraz ustanie związku na skutek śmierci jednego z jego uczestników lub na skutek wystąpienia z wnioskiem o wykreślenie takiego związku stanowi podstawę do wpisania wzmianki dodatkowej do aktu związku osób tej samej płci.

Art. 63h. 1. Każdy z uczestników związku może złożyć wniosek o wykreślenie związku. Wniosek składa się do kierownika urzędu stanu cywilnego, który sporządził akt związku.

2. Do wniosku załącza się:

1) potwierdzenie otrzymania powiadomienia o zamiarze złożenia wniosku o wykreślenie związku przez drugiego uczestnika związku, chyba że obaj uczestnicy składają wniosek o wykreślenie w tym samym czasie;

2) złożenie oświadczenia, iż między uczestnikami związku nie ustanowiono wspólności majątkowej lub taką umowę ustanawiającą wspólność rozwiązano.

3. Kierownik urzędu stanu cywilnego wykreśla związek po upływie 6 miesięcy od dnia złożenia wniosku, o którym mowa w ust. 1 i spełnieniu warunków, o których mowa w ust. 2.

4. Osoba składająca wniosek o wykreślenie może ten wniosek wycofać, przed upływem terminu, o którym mowa w ust. 3.

Art.63i. Wykreślenie związku następuje w drodze decyzji administracyjnej i po wpisaniu wzmianki o ustaniu skutków prawnych związku.";

5) w art. 82 w pkt 3 kropkę na końcu zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 4 w brzmieniu:

"4) w odpisie aktu związku osób tej samej płci – nazwiska i imiona osób uczestniczących w związku, ich nazwiska rodowe, miejsca i daty ich urodzenia, miejsce i datę rejestracji związku, imiona i nazwiska rodowe rodziców, a jeżeli związek ustał wskutek śmierci jednego z uczestników lub złożonego oświadczenia woli o wykreślenie związku – adnotacje o ustaniu związku wraz z oznaczeniem aktu zgonu lub akt sprawy o wykreśleniu związku.".

Art. 18.

W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. - Kodeks karny (Dz.U. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.⁶⁾) art. 206 otrzymuje brzmienie:

⁶⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1997 r. Nr 128, poz. 840, z 1999 r. Nr 64, poz. 729 i Nr 83, poz. 931, z 2000 r. Nr 48, poz. 548, Nr 93, poz. 1027 i Nr 116, poz. 1216, z 2001 r. Nr 98, poz. 1071 oraz z 2003 r. Nr 111, poz. 1061 i Nr 121, poz. 1142 oraz z 2004 r. Nr 25, poz. 219, Nr 69, poz. 626 i Nr 93, poz. 889.

"Art. 206. Kto zawiera małżeństwo lub przystępuje do rejestrowanego związku osób tej samej płci, pomimo że pozostaje w związku małżeńskim lub uczestniczy w rejestrowanym związku osób tej samej płci,
podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2."

Art. 19.

W ustawie z dnia 9 września 2000 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. Nr 86, poz. 960, z późn. zm.⁷⁾) w załączniku do ustawy w części II Czynności urzędowe po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:

1	2	3	4
	1a. Od rejestracji związku osób tej samej płci	75 zł	

Art. 20.

W ustawie z dnia 15 grudnia 2000 r. o spółdzielniach mieszkaniowych (Dz.U. z 2003 r. Nr 119, poz. 1116 oraz z 2004 r. Nr 19, poz. 177) po art. 15 dodaje się art. 15a w brzmieniu:

"Art. 15a. Przepisy art. 13 – 15 stosuje się odpowiednio do wykreślenia z rejestru związku osób tej samej płci lub śmierci jednego z uczestników rejestrowanego związku osób tej samej płci."

Art. 21.

W ustawie z dnia 13 czerwca 2003 r. o cudzoziemcach (Dz.U. Nr 128, poz. 1175 oraz z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 179 poz. 1842) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 53 w ust. 1 dodaje się pkt 10 w brzmieniu:

"10) uczestniczy wraz z obywatelem polskim w rejestrowanym związku osób tej samej płci";

2) po art. 55 dodaje się art. 55a w brzmieniu:

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 5, poz. 43, Nr 60, poz. 610, Nr 76, poz. 811, Nr 87, poz. 954, Nr 100, poz. 1085 i Nr 129, poz. 1441, z 2002 r. Nr 71, poz. 655, Nr 135, poz. 1143, Nr 141, poz. 1178 i 1180 i Nr 216, poz. 1824, z 2003 r. Nr 7, poz. 78, Nr 96, poz. 874, Nr 124, poz. 1154, Nr 128, poz. 1176, Nr 170, poz. 1651 i Nr 190, poz. 1864 oraz z 2004 r. Nr 49, poz. 466, Nr 54, poz. 535, Nr 62, poz. 574, Nr 70, poz. 632, Nr 91, poz. 870, Nr 92, poz. 880, Nr 96, poz. 959, Nr 173, poz. 1808 i Nr 191, poz. 1956.

"Art. 55a. Organ prowadzący postępowanie o udzielenie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony cudzoziemcowi uczestniczącemu wraz z obywatelem polskim w rejestrowanym związku osób tej samej płci ustala, czy związek ten nie został zarejestrowany w celu obejścia przez cudzoziemca przepisów o udzielaniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.";

3) w art. 57 w ust. 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

"4a) podstawą ubiegania się o zezwolenie jest uczestnictwo wraz z obywatelem polskim w rejestrowanym związku osób tej samej płci, a związek ten został zarejestrowany w celu obejścia przepisów o udzielaniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony;"

4) w art. 64:

a) w ust. 1 po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:

"2a) cudzoziemcowi, który uczestniczy wraz z obywatelem polskim w rejestrowanym związku osób tej samej płci, jeżeli bezpośrednio przed złożeniem wniosku przebywał nieprzerwanie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej co najmniej przez 2 lata na podstawie zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony i od dnia zarejestrowania związku upłynęły co najmniej 3 lata;"

b) po ust. 5 dodaje się ust. 5a w brzmieniu:

"5a. Do postępowania o udzielenie zezwolenia na osiedlenie się cudzoziemcowi będącemu uczestnikiem wraz z obywatelem polskim w rejestrowanym związku osób tej samej płci stosuje się art. 55a.";

5) w art. 66 w ust. 1 po pkt 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

"4a) podstawą ubiegania się o zezwolenie jest uczestnictwem wraz z obywatelem polskim w rejestrowanym związku osób tej samej płci, a związek ten został zarejestrowany wyłącznie w celu obejścia przepisów o udzielaniu zezwolenia na zamieszkanie na czas oznaczony lub zezwolenia na osiedlenie się;"

Art. 22.

Ustawa wchodzi w życie 1 stycznia 2005 r.

UZASADNIENIE

Celem ustawy jest ochrona wspólnego dorobku osób żyjących w trwałych związkach homoseksualnych oraz ochrona interesów osób trzecich wchodzących w stosunki prawne z takimi osobami.

W projekcie przyjęto nazwę "związek osób tej samej płci", a nie "związek partnerski", jak to zaproponowano w pierwotnej wersji projektu, ponieważ ustawa nie powinna definiować pojęć wbrew powszechnemu znaczeniu funkcjonującemu w języku polskim. Termin "związek partnerski" oznacza przede wszystkim związek kobiety i mężczyzny (małżeński i poza małżeński), który posiadają pewną cechę charakteryzującą stosunki pomiędzy partnerami.

Związek osób tej samej płci nie jest małżeństwem, ponieważ małżeństwo, zgodnie z art. 18 Konstytucji to związek kobiety i mężczyzny i jako taki podlega ochronie, a więc nie można w sposób bezpośredni odwołać się do przepisów prawa regulujących związek małżeński. Ochronie konstytucyjnej podlega także rodzina. Związek osób tej samej płci nie jest też *stricte* rodziną, ponieważ rodzina to jedynie małżonek, krewni i powinowaci i z tego powodu nie mogą do niego odnosić się wszystkie uprawnienia i przywileje socjalne wynikające z bycia członkiem rodziny.

Związek osób tej samej płci nie korzysta ze szczególnej ochrony prawnej, a ma jedynie służyć ochronie wspólnego dorobku osób w nim uczestniczących. Związek ten będzie podlegał rejestracji w Urzędzie Stanu Cywilnego, ponieważ uczestnictwo w zarejestrowanym związku będzie stanowiło przeszkodę małżeńską i fakt ten musi być odnotowany w aktach osób uczestniczących w związku.

W związku z tym, iż zmiana nazwisk, przysięga oraz uroczysty charakter ślubu wynikają ze zwyczaju związanego z małżeństwem nie ma możliwości recypowania ich do rejestracji związku, tym bardziej iż warunkiem koniecznym i niezbędnym do rejestracji jest jedynie spełnienie ustawowych przesłanek oraz złożenie, pozbawionych wad, zgodnych oświadczeń woli.

W rozwiązywaniu związku, z uwagi na brak przesłanek mających charakter generalny (tak jak np. w małżeństwie "dobro rodziny") nie będzie uczestniczył sąd. Do rozwiązania wymagane jest jedynie złożenie odpowiedniego oświadczenia woli. Termin 6 miesięcy, po upływie których rozwiązanie związku się uprawomocni, ma na celu wymuszenie na stronach przemyślenie podjętej decyzji, ponieważ w interesie społecznym nie jest wskazana częsta zmiana uczestników związku.

Najważniejszym uprawnieniem rejestrowanego związku osób tej samej płci jest przyznanie uczestnikom tego związku prawa do zawarcia umowy majątkowej, zgodnie z którą powstaje wspólność majątkowa. Będzie to wspólność o charakterze współwłasności łącznej. Ten znany polskiemu prawu (m.in. w spółce cywilnej, wspólności małżeńskiej) typ współwłasności jest ukształtowany jako trwały stosunek na czas trwania stosunku osobistego i ma na celu zabezpieczenie i umocnienie łączącego współwłaścicieli stosunku. Ustanie stosunku prawnego łączącego współwłaścicieli (w tym przypadku zarejestrowanego związku osób tej samej płci) oznacza również ustanie współwłasności łącznej.

Ponieważ związek osób tej samej płci nie jest rodziną w tradycyjnym pojęciu, uczestnicy zarejestrowanego związku nie mogą mieć w ogóle prawa do przysposobienia innej osoby, a nie tylko do przysposobienia wspólnego, tym bardziej że to ostatnie uprawnienie jest ściśle związane z prawami małżonków.

Kolejne uprawnienie uczestników związku dotyczy świadczeń alimentacyjnych. Uczestnik związku wykreślonego z Rejestru, który znajduje się w niedostatku, może żądać od drugiego uczestnika związku dostarczania środków utrzymania w zakresie odpowiadającym usprawiedliwionym potrzebom uprawnionego oraz możliwościom zarobkowym i majątkowym zobowiązanego.

Zmiany w przepisach obowiązujących mają na celu wyjście naprzeciw najpilniejszym potrzebom zgłaszanym przez zainteresowane środowisko. Zgłaszane postulaty dotyczyły przede wszystkim uregulowania prawa do mieszkania oraz uprawnień spadkowych na wypadek śmierci jednego z uczestników związku prowadzącego wspólne gospodarstwo domowe.

Zmiany w przepisach obowiązujących:

- w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym dodano przepis, zgodnie z którym uczestnictwo w rejestrowanym związku osób tej samej płci stanowić będzie przeszkodę małżeńską,

- w Kodeksie cywilnym dodano uczestnikom związku uprawnienie do wejścia w stosunek najmu w razie śmierci najemcy oraz prawo do dziedziczenia ustawowego,

- w ustawie o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej – rozszerzono na uczestników związków uprawnienia przysługujące osobom zamieszkującym wspólnie z żołnierzem odbywającym czynną służbę wojskową w zakresie zakazu przymusowego usuwania z lokalu mieszkalnego oraz uprawnienie do pokrywania za lokal mieszkalny m.in. należności z tytułu najmu,

- w Kodeksie pracy uprawniono uczestnika związku do praw majątkowych ze stosunku pracy przechodzących po śmierci pracownika oraz do odprawy pośmiertnej,

- w ustawie o podatku od spadków i darowizn – zaliczono uczestnika związku do I grupy podatkowej,

- w ustawie – Prawo o aktach stanu cywilnego – dodano przepisy regulujące szczegółowo zagadnienie rejestracji i wykreślenia z rejestru związków osób tej samej płci,

- w Kodeksie karnym – przestępstwo bigamii będzie odnosiło się również do uczestników zarejestrowanych związków,

- w ustawie o opłacie skarbowej – wprowadzono opłatę za zarejestrowanie związku w wysokości identycznej jak opłata za zawarcie małżeństwa,

- w ustawie o spółdzielniach mieszkaniowych – postanowiono stosować odpowiednio przepisy dotyczące spółdzielczego lokatorskiego prawa od lokalu mieszkalnego w sytuacji unieważnienia związku małżeńskiego oraz śmierci jednego z małżonków,

- w ustawie o cudzoziemcach znowelizowano przepisy dotyczące udzielenia zezwolenia na czas oznaczony oraz zezwolenia na osiedlenie, w zakresie przyznania odpowiednich uprawnień cudzoziemcowi – uczestnikowi zarejestrowanego związku osób tej samej płci z obywatelem polskim.

Projektowana ustawa pociąga za sobą nieznaczny wzrost wydatków finansowych ze środków budżetu państwa lub budżetów samorządów terytorialnych, związany wyłącznie z zwiększonym zakresem działania urzędów stanu cywilnego oraz zmniejszonym wpływem z tytułu podatku od spadków i darowizn. Ponadto ustawa nie powoduje negatywnych skutków społecznych i gospodarczych.

Projekt ustawy był konsultowany ze środowiskiem zainteresowanym regulacją zagadnienia związków homoseksualnych m.in. z Kampanią Przeciw Homofobii oraz Lambdą Warszawa oraz ekspertami, którzy złożyli opinie do pierwotnego projektu ustawy. Zaproponowane przez zespół redagujący komisji senackich alternatywne rozwiązanie opierające się na rozszerzeniu pojęcia osoby bliskiej na osoby tej samej płci i rozwiązaniu jedynie kwestii dziedziczenia oraz prawa do lokalu mieszkalnego takich osób, bez konieczności jakiegokolwiek rejestracji związków, zostało zdecydowanie odrzucone przez zainteresowane środowisko. Przy ostatecznym redagowaniu odrzucono postulaty środowiska dotyczące m.in. wspólnego opodatkowania uczestników związku, ustawowej wspólności majątkowej oraz prawa do reprezentowania dziecka drugiego uczestnika związku.

URZĄD
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ
KOMITETU INTEGRACJI EUROPEJSKIEJ
SEKRETARZ STANU

Jarosław Pietrus

Sekr. Min. JP- 4015/04/DP/as

Warszawa, dnia 13/12/2004 r.

Pan
Ryszard Jarzembowski
Wicemarszałek Senatu
Senat Rzeczypospolitej Polskiej

W odpowiedzi na pismo z dnia 6 grudnia 2004 r. dotyczące uchwały w sprawie wniesienia do Sejmu projektu ustawy o rejestrowanych związkach między osobami tej samej płci oraz zgodności projektu ustawy z przepisami prawa Unii Europejskiej uprzejmie informuję, iż projekt ustawy nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Nazwa pliku: 22-partnerskie
Katalog: P:\5kadencja\uchwaly\71-80uchw\73-uchwaly
Szablon: I:\teksty\szablony\NORMAL.DOT
Tytuł: Art
Temat:
Autor: Adam Niemczewski Nowy Dwór Mazowiecki!!!!!!
Słowa kluczowe:
Komentarze:
Data utworzenia: 04-12-03 15:28
Numer edycji: 80
Ostatnio zapisany: 04-12-22 15:23
Ostatnio zapisany przez: dorota graziewicz
Całkowity czas edycji: 122 minut
Ostatnio drukowany: 05-01-06 10:34
Po ostatnim całkowitym wydruku
Liczba stron: 18
Liczba wyrazów: 4 137 (około)
Liczba znaków: 23 586 (około)